

Státní okresní archiv Klatovy

Újezdní školní rada Kolinec

1926–1950

Inventář

EL NAD č.: 1542

AP č.: 641

Eva Ulrichová

Klatovy 2017

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	5
III. Archivní charakteristika archivního fondu	5
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	6
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	6
Seznam použitých pramenů a literatury	7
Příloha: Seznam použitých zkratk	8
Inventární seznam	9

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Místní školní rady se zřizovaly na základě zákona č. 48/1868 ř. z., kterým byla vydána pravidla o postavení školy k církvi. Dohlížely na dodržování školských zákonů a nařízení vyšších školských úřadů, na školní docházku a na chování žáků. Dále se staraly o finanční i věcné potřeby školy, včetně školních budov i pozemků. Členové místní školní rady byli voleni ze zástupců školy, obce a náboženských společností. Volební období trvalo tři roky.

Podle tohoto nařízení vznikla i Místní školní rada v Kolinci, z nejstaršího období však nejsou o její činnosti zprávy. V té době byla Obecná škola v Kolinci dvoutřídní a byly k ní přiškoleny obce Kolinec, Brod, Jindřichovice, Lukoviště, Mlázovy a Vlčkovice. Školní budova byla postavena v roce 1845. Dne 1. ledna 1876 byla rozšířena dvoutřídní škola v Kolinci na trojtřídní podle výnosu c. k. zemské školní rady ze dne 14. dubna 1876. K dalšímu rozšíření došlo výnosem ze dne 26. listopadu 1888 na čtyřtřídní a výnosem ze dne 28. srpna 1891 na pětitřídní. Dne 15. prosince 1891 se sešla místní školní rada se zástupci c. k. Okresní školní rady v Klatovech a bylo ustanoveno, že se u školní budovy přistaví tři třídy, aby přestalo najímání školních místností v obci. To se však neuskutečnilo. K opětovnému setkání došlo dne 24. listopadu 1894, a přestože bylo rozhodnuto, že s přístavbou bude započato v roce 1895, byla stavba zahájena až 27. května 1896. Kolaudace proběhla 21. prosince 1896. Vyučování bylo započato od ledna 1897.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 došlo k rozpuštění místních školních rad k 31. prosinci 1920 vládním nařízením č. 605/1920 Sb., o místních radách školních a o místních výborech školních (pro školy menšinové). Nové místní školní rady a místní školní výbory (pro menšinové školy) byly voleny k 1. lednu 1921. Funkční období bylo čtyřleté, náplň činnosti zůstala stejná. Přímý dozor nad činností rady vykonávali okresní a zemští školní inspektoři. V Kolinci byla 11. března 1921 ustanovena nová místní školní rada, která složila slib do rukou zástupce okresního hejtmana MUDr. Františka Fraňka, obvodního lékaře v Kolinci. V dalších letech probíhaly pravidelně volby do místní školní rady dle platných zákonů.

V září 1919 učinila místní školní rada první kroky ke zřízení měšťanské školy. Dne 26. března 1920 se konalo komisionelní řízení v Kolinci, kdy byly prohlédnuty a pro účel školy schváleny místnosti v zámku čp. 1. Dne 19. srpna 1920 zaslala Okresní školní rada v Klatovech žádost zemské školní radě o zřízení měšťanské školy v Kolinci. Výnosem okresní školní rady ze dne 14. října 1920 bylo povoleno otevření první třídy měšťanské školy

od 15. listopadu 1920. V roce 1923 byly upraveny místnosti zámku, který v roce 1921 koupila kolinecká obec do hraběte dr. Jindřicha Taffeho, tak aby plně vyhovovaly provozu školy.

V roce 1935 byl vydán zákon č. 233/1935 Sb., kterým se měnily a doplňovaly zákony o zřizování a vydržování veřejných měšťanských škol, o docházce do nich a o jejich správě, kterým se mimo jiné zřídil na místě dosavadní místní školní rady správní orgán společný pro školní obce i pro školní újezd, nazvaný újezdní školní rada. Rozšířen byl vládním nařízením č. 153/1937 Sb., o újezdních školních radách. K újezdu zdejší školy patřily obce: Kolinec, Brod, Buršice, Čermná, Jindřichovice, Hory Matky Boží, Lukoviště, Malonice, Mlázovy, Mokrosuky, Ujčín, Ústaleč, Vlčkovice a osady Cihelna a Drouhaveč.

V období okupace bylo vládním nařízením č. 115/1941 Sb., o složení místních (újezdních) školních rad, ustanoveno, že členy místní školní rady jmenoval přednosta okresního úřadu. Noví členové Újezdní školní rady v Kolinci byli jmenováni dne 2. července 1941. K další změně došlo v roce 1943, kdy se nařízením ministra školství č. 302/1943 Sb., o místní školské správě, zrušily místní školní rady. Jejich pravomoc přešla na starostu obce v sídle školní rady, nebo mohl být k tomuto účelu jmenován jiný člen obecní rady, v případě potřeby i jiná osoba (pověřený představený školní obce). V Kolinci byl jmenován pověřeným školní obce dosavadní předseda újezdní školní rady Václav Jůza, jeho zástupcem ředitel školy Jan Zajíc.

Na základě žádosti Místního národního výboru v Kolinci a místních národních výborů přiškolených obcí, povolila zemská školní rada výnosem ze dne 2. srpna 1945 rozdělení správy školy na měšťanskou školu a obecnou školu od 1. září 1945.

K obnovení místních školních rad v roce 1945 došlo na základě výnosu MŠO č. 96/1945 (pokyny o úřadování školních úřadů (orgánů) místní, okresní a zemské správy). Jejich činnost se řídila vládním nařízením z roku 1920. Dne 15. března 1946 se konala v budově měšťanské školy ustavující schůze nové újezdní školní rady. Všichni členové složili slib do rukou okresního školního inspektora Karla Vitřhy.

Činnost místních (újezdních) školních rad ukončil zákon č. 279/1949 Sb., o finančním hospodaření národních výborů, podle kterého byly od 1. ledna 1950 zrušeny školní obce. Jejich práva a závazky přešly na stát a finanční prostředky se staly součástí rozpočtu místního národního výboru v obci, v níž měla škola sídlo. Dne 24. ledna 1950 Újezdní školní rada v Kolinci na své poslední schůzi schválila účty za rok 1949.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Dochované archiválie se pravděpodobně po celou dobu existence místní a újezdní školní rady nacházely v budově školy. Kdy byly předány do archivu, se nepodařilo dohledat. Je možné pouze předpokládat, že byly předány dne 17. 2. 1958 – přír. č. 29–35/58 nebo dne 3. 4. 1959 – přír. č. 164–173/59, kdy byly předány písemnosti škol v Kolinci.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Ve fondu jsou archiválie místní školní rady z let 1926–1935 a újezdní školní rady z let 1935–1950, celkový časový rozsah je 1926–1950. Jazykem archiválií je čeština a němčina. Archiválie jsou poškozeny prachem.

Při pořádání fondu došlo ke změně názvu z Místní školní rada Kolinec nad Újezdní školní rada Kolinec, což je poslední název původce.

Fond obsahuje 1 úřední knihu z let 1936–1950, 1 podací protokol z let 1926–1940 a 1 karton spisů z let 1937–1947.

Při pořádání fondu nebyla provedena žádná vnitřní skartace.

Pořádání a inventarizace fondu proběhly podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále podle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006-0767/2010 a jeho dodatků čj. SOAP/006-1300/2014, Základních pravidel pro zpracování archiválií čj. MV-46913/AS-1/AS-2013 a Metodického pokynu Archivní správy MV v Praze čj. AS/1-2-2020/99.

Pro uspořádání archiválií daného archivního fondu bylo použito následující pořádací schéma:

- I. Úřední knihy

- II. Spisový materiál
  - a) Registraturní pomůcky
  - b) Spisy

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Fond obsahuje 1 knihu zápisů ze schůzí z let 1936–1950, které poskytují přehled o složení místní a újezdni školní rady a její činnosti v daných volebních obdobích. Dále se dochoval 1 podací protokol z let 1926–1944 a spisy z let 1936–1946. Ve spisech se nachází úřední korespondence s přiškolenými obcemi z roku 1942 a rozpočty školního újezdu a obce z let 1936–1946.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond zinventarizovala v roce 2016 a archivní pomůckou opatřila v roce 2017 ve Státním okresním archivu Klatovy Eva Ulrichová.

V Klatovech 23. 3. 2017

Eva Ulrichová

Seznam použitých pramenů a literatury

SOkA Klatovy, fond *Farní škola Kolinec*, kniha inv. č. 139.

SOkA Klatovy, fond *Národní škola Kolinec*, knihy inv. č. 263, 264.

SOkA Klatovy, fond *Základní škola Kolinec*, kniha inv. č. 363.

SOkA Klatovy, fond *Archiv obce Kadešice*, knihy inv. č. 22–27, 83.

Říšský zákoník (Reichsgesetzblatt). Vídeň: c. k. dvorní a státní tiskárna, 1868.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1920.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1935.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1941.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1943.

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé. Praha: Státní tiskárna, 1949.

Věstník ministerstva školství a osvěty. Praha: Státní nakladatelství, 1945.

JANÁK Jan, HLEDÍKOVÁ Zdeňka, DOBEŠ Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

TOPINKA, Jiří a kol. Příspěvek k pořádání školských fondů, *Archivní časopis*, 2008, roč. 58, č. 2.

Příloha: Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
AS	archivní správa
bm	běžný metr
c. k.	císařsko-královský
čj.	číslo jednací
čp.	číslo popisné
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
MŠO	Ministerstvo školství a osvěty
MŠR	místní školní rada
MV	Ministerstvo vnitra
ppr	podací protokol
přír. č.	přírůstkové číslo
roč.	ročník
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	sbírka zákonů
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
SOKA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha
ÚŠR	újezdní školní rada

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
I. Úřední knihy			
Správní knihy			
1	Zápisy ze schůzí ÚŠR (23. 8. 1936–24. 1. 1950)	1936–1950	ukn 1
II. Spisový materiál			
a) Registraturní pomůcky			
2	Podací protokol (4. 1. 1926 – 17. 10. 1944)	1926–1944	ppr 1
b) Spisy			
3	Úřední korespondence – přiškolené obce	1942	kar 1
4	Rozpočty školního újezdu a obce	1936–1946	kar 1

Název archivní pomůcky:	Újezdní školní rada Kolinec
Značka archivního fondu:	ÚŠR Kolinec
Časové rozmezí:	1926–1950
Počet evidenčních jednotek:	3 (1 úřední kniha, 1 podací protokol, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	4
Rozsah v bm:	0,13
Stav ke dni:	23. 3. 2017
Zpracovatel archivního fondu:	Eva Ulrichová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Eva Ulrichová
Počet stran:	11
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Pavel Havlovič dne 23. 3. 2017 – čj. SOAP/040-0268/2017